

Suvestinė redakcija nuo 2019-07-01 iki 2021-10-31

Įstatymas paskelbtas: Žin. 2010, Nr. [1-31](#), i. k. 1091010ISTA00XI-626

Nauja redakcija nuo 2016-05-01:

Nr. [XII-2204](#), 2015-12-17, paskelbta TAR 2015-12-30, i. k. 2015-21007

LIETUVOS RESPUBLIKOS MAŽMENINĖS PREKYBOS ĮMONIŲ NESĄŽININGŲ VEIKSMŲ DRAUDIMO ĮSTATYMAS

2009 m. gruodžio 22 d. Nr. XI-626
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šio įstatymo tikslas – riboti didelę rinkos galią turinčių mažmeninės prekybos įmonių rinkos galios panaudojimą ir užtikrinti tiekėjų ir didelę rinkos galią turinčių mažmeninės prekybos įmonių interesų pusiausvyrą.

2. Jeigu didelę rinkos galią turinti mažmeninės prekybos įmonė tais pačiais veiksmais pažeidžia šį įstatymą ir Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 9 straipsnį, kuriame draudžiama piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi, ji atsako Konkurencijos įstatymo nustatyta tvarka.

3. Šis įstatymas netaikomas didelę rinkos galią turinčių mažmeninės prekybos įmonių ir tiekėjų, kurių bendrosios pajamos paskutiniaisiais finansiniais metais yra didesnės kaip keturiasdešimt milijonų eurų, santykiams.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Didelę rinkos galią turinti mažmeninės prekybos įmonė** (toliau – mažmeninės prekybos įmonė) – ūkio subjektas, besiverčiantis mažmenine prekyba nespecializuotose parduotuvėse, kuriose vyrauja maisto prekės, gėrimai ir tabako gaminiai, ir vienas arba kartu su tokia pat prekyba besiverčiančiais su juo susijusiais ūkio subjektais atitinkantis visus šiuos reikalavimus:

1) iš visų Lietuvos Respublikoje jo (jų) valdomų parduotuvių bent 20 parduotuvių yra ne mažesnio kaip 400 m² prekybos ploto;

2) bendrosios jo (jų) pajamos paskutiniaisiais finansiniais metais yra ne mažesnės kaip vienas šimtas šešiolika milijonų eurų. Jeigu mažmeninės prekybos įmonė yra užsienio valstybės

ūkio subjektas, bendrosios pajamos skaičiuojamos kaip Lietuvos Respublikoje gautų pajamų suma.

2. Maisto prekių ir gėrimų tiekėjas (toliau – tiekėjas) – asmuo, pagal didmeninio pirkimo–pardavimo sutartį parduodantis mažmeninės prekybos įmonei maisto prekes ir (ar) gėrimus, skirtus parduoti vartotojui.

3. Pardavimo skatinimas – visuma į vartotojus nukreiptų veiksmų, kuriais sudaromos palankesnės prekių įsigijimo sąlygos ir taip siekiama didinti prekių pardavimą.

4. Susiję ūkio subjektai – du ar daugiau ūkio subjektų, kurie dėl savitarpio kontrolės ar priklausomybės ir galimų suderintų veiksmų yra laikomi vienu vienetu. Jeigu neįrodoma priešingai, laikoma, kad susiję ūkio subjektai yra kiekvienas nagrinėjamas ūkio subjektas ir:

1) ūkio subjektai, kurių, kaip ir nagrinėjamo ūkio subjekto, 1/2 ar daugiau įstatinio kapitalo sudarančią akcijų dalį arba teises į 1/2 ar daugiau visų balsų turi tas pats fizinis asmuo arba tie patys fiziniai asmenys;

2) ūkio subjektai, kurie su nagrinėjamu ūkio subjektu yra bendrai valdomi ar turi bendrą administracinį padalinį arba kurių stebėtojų taryboje, valdyboje ar kitame valdymo ar priežiūros organe yra pusė ar daugiau tų pačių narių kaip ir nagrinėjamo ūkio subjekto valdymo ar priežiūros organuose;

3) ūkio subjektai, kurių 1/2 ar daugiau įstatinio kapitalo sudarančią akcijų dalį arba teises į 1/2 ar daugiau visų balsų turi nagrinėjamas ūkio subjektas arba kurie yra įsipareigoję derinti savo ūkinės veiklos sprendimus su nagrinėjamu ūkio subjektu, arba už kurių prievolių tretiesiems asmenims įvykdymą yra įsipareigojęs atsakyti nagrinėjamas ūkio subjektas, arba kurie yra įsipareigoję perduoti visą pelną arba jo dalį ar suteikę teisę naudoti 1/2 ar daugiau savo turto nagrinėjamam ūkio subjektui;

4) ūkio subjektai, kurie turi nagrinėjamo ūkio subjekto akcijų dalį, sudarančią 1/2 ar daugiau šio subjekto įstatinio kapitalo, arba turi teises į 1/2 ar daugiau visų balsų, arba su kuriais nagrinėjamas ūkio subjektas yra įsipareigojęs derinti savo ūkinės veiklos sprendimus, arba kurie yra įsipareigoję atsakyti už nagrinėjamo ūkio subjekto prievolių tretiesiems asmenims įvykdymą, arba kuriems nagrinėjamas ūkio subjektas yra įsipareigojęs perduoti visą pelną arba jo dalį ar suteikęs teisę naudoti 1/2 ar daugiau savo turto;

5) ūkio subjektai, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai, t. y. per kitus ūkio subjektus, yra susiję su šios dalies 1, 2, 3 ir 4 punktuose nurodytais ūkio subjektais bet kuriuo iš šios dalies 1, 2, 3 ir 4 punktuose nurodytų būdų.

ANTRASIS SKIRSNIS

NESAŽININGI VEIKSMAI IR JŲ PRIEŽIŪRA

3 straipsnis. Nesąžiningų veiksmų draudimas

1. Mažmeninės prekybos įmonėms draudžiama atlikti ūkinės veiklos sąžiningai praktikai prieštaraujančius veiksmus, kuriais mažmeninės prekybos įmonių veiklos rizika perkeliama tiekėjams ar jiems primetami papildomi įsipareigojimai arba kurie varžo tiekėjų galimybes laisvai veikti rinkoje ir kurie išreiškiami kaip reikalavimai tiekėjui:

1) mokėti tiesiogiai ar netiesiogiai arba kitokiu būdu atlyginti už sutikimą pradėti prekiauti tiekėjo prekėmis („įėjimo“ mokesčiai);

2) kompensuoti mažmeninės prekybos įmonės negautą ar gautą mažesnę, negu tikėtasi gauti, pelną už prekių, gautų iš tiekėjo, pardavimą;

3) kompensuoti mažmeninės prekybos įmonės patiriamas veiklos išlaidas, susijusias su naujų parduotuvių įrengimu ar senų atnaujinimu;

4) įsigyti prekių, paslaugų ar turto iš mažmeninės prekybos įmonės nurodytų trečiųjų asmenų;

5) sieti mažmeninės prekybos įmonei tiekiamų prekių kainas ir tiekimo sąlygas su tiekėjo taikomomis prekių kainomis ir tiekimo sąlygomis tretiesiems asmenims;

6) pakeisti esmines tiekimo procedūras ar prekių specifikacijas, apie tai nepranešus tiekėjui per sutartyje nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 10 dienų;

7) priimti neparduotas maisto prekes, išskyrus negreitai gendančias supakuotas maisto prekes, jeigu jos yra saugios, kokybiškos, galioja ne mažiau kaip 1/3 nustatyto tinkamumo vartoti termino arba jų tinkamumo vartoti terminas neribojamas ir dėl jų grąžinimo yra išankstinis susitarimas;

8) tiesiogiai ar netiesiogiai apmokėti dalį mažmeninės prekybos įmonės arba kartu su šia įmone vykdomo pardavimo skatinimo išlaidų ar kitokiu būdu už jas atlyginti, išskyrus atvejus, kai yra mažmeninės prekybos įmonės ir tiekėjo rašytinis susitarimas dėl apmokamų išlaidų dydžio ir numatomų taikyti pardavimo skatinimo veiksmų;

9) kompensuoti išlaidas, patiriamas sprendžiant vartotojų skundus, išskyrus atvejus, kai pagrįstam vartotojo skundai įtakos turėjo aplinkybės, už kurias atsako tiekėjas. Šiuo atveju mažmeninės prekybos įmonės iš tiekėjo reikalaujama kompensuoti išlaidų suma turi būti pagrįsta faktinėmis mažmeninės prekybos įmonės išlaidomis;

10) tiesiogiai ar netiesiogiai mokėti ar kitokiu būdu atlyginti už prekių išdėstymą, išskyrus atvejus, kai yra mažmeninės prekybos įmonės ir tiekėjo rašytinis susitarimas dėl mokėjimo už prekių išdėstymą;

11) suteikti prekėms komercinės nuolaidas, mokėti tiesiogiai ar netiesiogiai arba kitokiu būdu atlyginti mažmeninės prekybos įmonei už tai, dėl ko nebuvo susitarta raštu, elektroniniu paštu ar kitomis elektroninėmis priemonėmis.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-2121](#), 2019-05-16, paskelbta TAR 2019-05-28, i. k. 2019-08410

2. Mažmeninės prekybos įmonėms draudžiama sutartyje nustačius tiekėjui fiksuota pinigų suma išreikštą komercinę nuolaidą, nesusietą su prekių pardavimu, kokybe, logistika (prekių paskirstymu ir pristatymu), prekių pardavimo skatinimu ir (ar) kitomis prekių pirkimo ir pardavimo sąlygomis, ir pareikalavus priimti neparduotas maisto prekes (kurių nedraudžiama grąžinti pagal šios dalies 7 punktą), už kurias buvo gauta fiksuota pinigų suma išreikšta komercinė nuolaida, atsisakyti grąžinti tiekėjui šioms grąžintoms maisto prekėms proporcingai tenkančios fiksuota pinigų suma išreikštos komercinės nuolaidos dalį.

3. Atliekant tyrimą dėl šio įstatymo pažeidimo (toliau – pažeidimo tyrimas), pareiga įrodyti, kad šio straipsnio 1 dalies 7, 8, 10 ir 11 punktuose nurodytas susitarimas yra sudarytas ir atitinka nustatytus reikalavimus, tenka tokį susitarimą sudariusiai mažmeninės prekybos įmonei.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2121](#), 2019-05-16, paskelbta TAR 2019-05-28, i. k. 2019-08410

4. Mažmeninės prekybos įmonėms draudžiama taikyti neigiamo poveikio priemones tiekėjui dėl to, kad tiekėjas dėl mažmeninės prekybos įmonės veiksmų kreipėsi į teismą ar pateikė pareiškimą atlikti pažeidimo tyrimą šio įstatymo nuostatų laikymosi priežiūrą atliekančiai institucijai arba su ja bendradarbiauja.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-2121](#), 2019-05-16, paskelbta TAR 2019-05-28, i. k. 2019-08410

5. Jeigu tiekėjui buvo taikytos neigiamo poveikio priemonės, mažmeninės prekybos įmonė ginčo atveju turi įrodyti, kad neigiamus padarinius tiekėjas patyrė ne dėl šio straipsnio 4 dalyje nurodytų tiekėjo veiksmų.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-2121](#), 2019-05-16, paskelbta TAR 2019-05-28, i. k. 2019-08410

4 straipsnis. Nesąžiningų veiksmų priežiūros institucija, jos funkcijos ir teisės

1. Šio įstatymo nuostatų laikymosi priežiūrą atlieka Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba (toliau – Konkurencijos taryba).

2. Konkurencijos taryba:

- 1) prižiūri, kaip mažmeninės prekybos įmonės laikosi šio įstatymo reikalavimų;
- 2) atlieka pažeidimų tyrimus, nagrinėja bylas dėl šio įstatymo pažeidimo (toliau – byla) ir taiko šiame įstatyme nustatytas sankcijas;

3) atlieka šio įstatymo įgyvendinimo stebėseną ir teikia Vyriausybės paskirtai teisinio reguliavimo stebėseną koordinuojančiai institucijai šio įstatymo įgyvendinimo stebėsenos pažymą;

4) atlieka mažmeninės prekybos įmonių ir tiekėjų sudarytų sutarčių, galimų ūkinės veiklos sąžiningai praktikai prieštaraujančių veiksmų, nurodytų šio įstatymo 3 straipsnio 1, 2 ir 4 dalyse, iki ir po sutarties sudarymo patikrinimus Konkurencijos tarybos nustatyta tvarka, tokių patikrinimų rezultatus teikia Vyriausybės paskirtai teisinio reguliavimo stebėseną koordinuojančiai institucijai kartu su šio įstatymo įgyvendinimo stebėsenos pažyma;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2121](#), 2019-05-16, paskelbta TAR 2019-05-28, i. k. 2019-08410

5) atlieka kitas šiame įstatyme nustatytas funkcijas.

3. Konkurencijos taryba, atlikdama šiame įstatyme nustatytas funkcijas, turi teisę:

1) duoti privalomus nurodymus mažmeninės prekybos įmonėms, tiekėjams, kitiems asmenims ir viešojo administravimo subjektams pateikti dokumentus, tarp jų ir tuos, kuriuose yra komercinių paslapčių, ir kitą informaciją, reikalingą šiame įstatyme nustatytoms jos funkcijoms atlikti;

2) apklausti asmenis, susijusius su tiriamais mažmeninės prekybos įmonių veiksmis, gauti iš šių asmenų rašytinius parodymus, kviesti atvykti duoti parodymų į pažeidimo tyrimą atliekančio įgalioto pareigūno tarnybines patalpas.

5 straipsnis. Komercinių paslapčių ir tiekėją identifikuojančių duomenų apsauga

1. Komercinių paslapčių apsaugą, atliekant šio įstatymo nuostatų laikymosi priežiūrą, nustato Konkurencijos įstatymas.

2. Tiekėjo, pateikusio Konkurencijos tarybai šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytą pareiškimą ir (ar) dokumentus bei kitą informaciją, reikalingą Konkurencijos tarybos funkcijoms atlikti, prašymu jį identifikuojantys duomenys neskelbiami ir neatskleidžiami.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2121](#), 2019-05-16, paskelbta TAR 2019-05-28, i. k. 2019-08410

TREČIASIS SKIRSNIS

ATSAKOMYBĖS UŽ ŠIO ĮSTATYMO PAŽEIDIMUS TAIKymo TVARKA

6 straipsnis. Šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo iniciatyvos teisė

1. Teisę reikalauti, kad Konkurencijos taryba pradėtų pažeidimo tyrimą, turi tiekėjai, kurių interesai yra pažeisti, ir tiekėjų interesams atstovaujančios asociacijos (toliau kartu – pareiškėjas).

2. Konkurencijos taryba turi teisę pradėti pažeidimo tyrimą savo iniciatyva, priimdama motyvuotą nutarimą.

7 straipsnis. Šio įstatymo pažeidimų tyrimas ir bylų nagrinėjimas

1. Šio įstatymo pažeidimai tiriami ir bylos nagrinėjamos šiame įstatyme nustatyta tvarka.
2. Pažeidimo tyrime ir bylos nagrinėjime dalyvauja:
 - 1) mažmeninė prekybos įmonė, įtariama pažeidusi šį įstatymą, ir pareiškėjas arba jų atstovai, jeigu pažeidimo tyrimą inicijuoja pareiškėjas (toliau kartu – proceso šalys);
 - 2) Konkurencijos tarybos sprendimu – ekspertai, specialistai ir kiti asmenys.
3. Proceso šalys ir Konkurencijos tarybos sprendimu pakviesti ekspertai, specialistai ir kiti asmenys (toliau kartu – proceso dalyviai) pažeidimo tyrimo ir bylos nagrinėjimo metu turi teisę duoti paaiškinimus žodžiu ar raštu, pateikti papildomą informaciją ir kitus dokumentus. Proceso šalys taip pat turi teisę siūlyti savo liudytojus.
4. Baigus pažeidimo tyrimą, proceso dalyviai turi teisę susipažinti su tyrimo išvadomis dėl įtariamo pažeidimo (toliau – tyrimo išvados), proceso šalys taip pat turi teisę susipažinti su bylos medžiaga, išskyrus dokumentus, kurie sudaro valstybės, tarnybos, profesinę ar komercinę paslaptį. Jeigu norima susipažinti su dokumentais, kurie sudaro profesinę ar komercinę paslaptį, būtina gauti asmens, su kurio profesinės ar komercinės paslaptis sudarančiais dokumentais norima susipažinti, sutikimą.
5. Jeigu bylos nagrinėjimo metu pateikiama naujų įrodymų, mažmeninės prekybos įmonė, įtariama pažeidusi šį įstatymą, turi teisę su jais susipažinti ir ne mažiau kaip per 5 darbo dienas nuo naujų įrodymų gavimo dėl jų raštu pateikti savo paaiškinimus.
6. Pažeidimo tyrimas, įskaitant papildomą pažeidimo tyrimą, turi būti baigtas ir Konkurencijos taryba šio įstatymo 10 straipsnio 6 dalies 1 ar 2 punkte nurodytą nutarimą turi priimti ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo šio įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje nurodyto Konkurencijos tarybos nutarimo pradėti pažeidimo tyrimą priėmimo dienos. Motyvuotu Konkurencijos tarybos nutarimu šis terminas gali būti pratęstas du kartus ne ilgiau kaip po šešis mėnesius.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2121](#), 2019-05-16, paskelbta TAR 2019-05-28, i. k. 2019-08410

8 straipsnis. Pareiškimo atlikti pažeidimo tyrimą pateikimas ir jo nagrinėjimas

1. Pareiškėjas, norėdamas inicijuoti pažeidimo tyrimą, Konkurencijos tarybai turi pateikti rašytinį pareiškimą atlikti pažeidimo tyrimą (toliau – pareiškimas). Pareiškime turi būti nurodyta:

1) pareiškėjo – fizinio asmens vardas, pavardė, gyvenamosios vietos adresas, duomenys ryšiui palaikyti; pareiškėjo – juridinio asmens pavadinimas, buveinės adresas, duomenys ryšiui palaikyti;

2) mažmeninės prekybos įmonės, dėl kurios veiksmų teikiamas pareiškimas, pavadinimas ir, jeigu yra žinoma, – buveinės adresas;

3) konkretūs skundžiami mažmeninės prekybos įmonės veiksmai, jų atlikimo data, o jeigu pažeidimas yra tęstinis ar trunkamasis, – pažeidimo paaiškėjimo pareiškėjui data;

4) pareiškėjui žinomos nesąžiningų veiksmų faktinės aplinkybės, kuriomis jis grindžia savo pareiškimą, ir pridedami tai patvirtinantys dokumentai ir kiti įrodymai, liudytojų vardai, pavardės, duomenys ryšiui palaikyti ir gyvenamųjų vietų adresai.

2. Konkurencijos taryba motyvuotu nutarimu atsisako pradėti pažeidimo tyrimą, jeigu:

1) pareiškime nurodyto pažeidimo tyrimas nepriskirtas Konkurencijos tarybos kompetencijai;

2) pareiškime nurodyti faktai jau buvo tirti ir dėl jų jau yra priimtas Konkurencijos tarybos nutarimas ar įsiteisėjęs teismo sprendimas;

3) nėra faktinių duomenų, kurie leistų pagrįstai įtarti, kad buvo pažeistas šis įstatymas;

4) pareiškimas neatitinka šio straipsnio 1 dalyje nurodytų reikalavimų ir pareiškėjas per Konkurencijos tarybos nustatytą ne trumpesnę kaip 5 darbo dienų terminą nepašalina nustatytų pareiškimo trūkumų;

5) pareiškime skundžiami jau pasibaigę ne tęstiniai ir ne trunkamieji veiksmai, kurie dėl jų pobūdžio, trukmės, masto ar kitų ypatumų yra mažareikšmiai;

6) nuo šio įstatymo pažeidimo dienos iki šio straipsnio 1 dalyje nurodytus reikalavimus atitinkančio pareiškimo gavimo dienos praėjo daugiau kaip vieni metai, o jeigu pažeidimas yra tęstinis ar trunkamasis, – daugiau kaip vieni metai nuo pažeidimo paaiškėjimo dienos.

3. Konkurencijos taryba pareiškimą turi išnagrinėti ir motyvuotą nutarimą pradėti pažeidimo tyrimą arba atsisakyti pradėti pažeidimo tyrimą turi priimti ne vėliau kaip per 30 dienų nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodytus reikalavimus atitinkančio pareiškimo gavimo dienos. Tuo atveju, kai nustatomas šio straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodytas atsisakymo pradėti pažeidimo tyrimą pagrindas, Konkurencijos taryba turi priimti motyvuotą nutarimą atsisakyti pradėti pažeidimo tyrimą ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo nustatyto pareiškimo trūkumų pašalinimo termino pabaigos.

4. Konkurencijos tarybai priėmus motyvuotą nutarimą pradėti pažeidimo tyrimą, jeigu tiekėjas kartu su pareiškimu Konkurencijos tarybai yra pateikęs prašymą dėl jį identifikuojančių duomenų apsaugos, laikoma, kad pažeidimo tyrimas pradėtas Konkurencijos tarybos iniciatyva,

ir apie pradėtą pažeidimo tyrimą tiekėjas raštu informuojamas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo nutarimo pradėti pažeidimo tyrimą priėmimo dienos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2121](#), 2019-05-16, paskelbta TAR 2019-05-28, i. k. 2019-08410

5. Konkurencijos tarybai priėmus motyvuotą nutarimą pradėti pažeidimo tyrimą, šio nutarimo kopija išsiunčiama proceso šalims ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo. Jeigu, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, pranešimas apie pradėtą pažeidimo tyrimą iki pažeidimo tyrimo veiksmų atlikimo pradžios galėtų pakenkti pažeidimo tyrimui (yra pagrįsta rizika, kad mažmeninės prekybos įmonė, įtariama pažeidusi šį įstatymą, gali paslėpti ar sunaikinti dokumentus, reikalingus pažeidimo tyrimui atlikti, arba yra kitų aplinkybių, dėl kurių pažeidimo tyrimas taptų neįmanomas arba jo atlikimas ypač pasunkėtų), šio nutarimo kopija išsiunčiama proceso šalims per 3 darbo dienas nuo pažeidimo tyrimo veiksmų atlikimo pradžios.

6. Jeigu Konkurencijos taryba priima motyvuotą nutarimą atsisakyti pradėti pažeidimo tyrimą, šis nutarimas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo skelbiamas šios institucijos interneto svetainėje ir jo kopija išsiunčiama pareiškėjui.

9 straipsnis. Konkurencijos tarybos įgaliotų pareigūnų teisės ir pareigos atliekant pažeidimo tyrimą

1. Konkurencijos tarybos įgalioti pareigūnai, atlikdami tyrimą dėl šio įstatymo pažeidimo, turi teisę:

1) peržiūrėti pažeidimo tyrimui reikalingus dokumentus (neatsižvelgdami į tai, kokioje laikmenoje jie saugomi), gauti jų kopijas ir išrašus, susipažinti su mažmeninės prekybos įmonės darbuotojų užrašais, susijusiais su darbo veikla, taip pat juos bei kompiuteriuose ir bet kokiose laikmenose esančią informaciją kopijuoti;

2) gauti žodinius ir rašytinius paaiškinimus iš asmenų, galinčių turėti tyrimui reikšmingos informacijos, įskaitant paaiškinimus dėl faktų ir dokumentų iš asmenų, susijusių su tiriamos mažmeninės prekybos įmonės veikla, reikalauti, kad jie atvyktų duoti paaiškinimų į tyrimą atliekančio įgalioto pareigūno tarnybines patalpas;

3) gauti iš mažmeninės prekybos įmonės, kitų fizinių ir juridinių asmenų bei viešojo administravimo subjektų dokumentus, duomenis ir kitą informaciją, reikalingus pažeidimo tyrimui atlikti. Šią informaciją ir paaiškinimus šie subjektai ir asmenys turi teisę pateikti Konkurencijos tarybos įgaliotiems pareigūnams ir savo iniciatyva;

4) paaimti dokumentus ir daiktus, kurie tiriant bylą turi įrodomosios reikšmės;

5) pažeidimo tyrimui atlikti pasitelkti specialistų ir ekspertų;

6) pažeidimo tyrimo metu naudoti technines priemones;

- 7) užfiksuoti faktines aplinkybes;
- 8) pažeidimo tyrimui naudoti Konkurencijos tarybos turimą informaciją, gautą kitų tyrimų ar nagrinėjimų metu.

2. Konkurencijos tarybos įgalioti pareigūnai, prieš atlikdami šiame straipsnyje nurodytus veiksmus, turi pateikti Konkurencijos tarybos išduotą dokumentą, patvirtinantį jų įgaliojimus, pažeidimo tyrimo tikslus ir terminus.

3. Konkurencijos tarybos įgalioti pareigūnai, įgyvendindami jiems šio įstatymo ir Konkurencijos tarybos suteiktas teises, pažeidimo tyrimo veiksmus įformina raštu – surašo dokumentus (aktus, protokolus, reikalavimus ir pan.). Šių dokumentų formą ir pildymo tvarką nustato Konkurencijos taryba.

4. Konkurencijos tarybos įgaliotų pareigūnų reikalavimai atliekant šio straipsnio 1 dalyje nurodytus veiksmus yra privalomi. Už šių reikalavimų nevykdymą taikomos šiame įstatyme nustatytos sankcijos.

5. Pažeidimo tyrimą atliekantys Konkurencijos tarybos įgalioti pareigūnai raštu įspėja paaiškinimus duodančius asmenis apie atsakomybę už melagingos informacijos suteikimą arba už atsisakymą suteikti informaciją Konkurencijos tarybai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2121](#), 2019-05-16, paskelbta TAR 2019-05-28, i. k. 2019-08410

9¹ straipsnis. Pažeidimo tyrimo išskyrimas (sujungimas), pabaiga, atnaujinimas

1. Siekdama pažeidimo tyrimo operatyvumo ir ekonomiškumo, Konkurencijos taryba turi teisę priimti nutarimą pažeidimo tyrimą išskirti į atskirus pažeidimų tyrimus ar sujungti atskirus pažeidimų tyrimus į vieną.

2. Pažeidimo tyrimas laikomas baigtu, kai Konkurencijos taryba patvirtina įgaliotų pareigūnų atlikto pažeidimo tyrimo išvadas. Tokiu atveju atliekami veiksmai, nustatyti šio įstatymo 10 straipsnyje.

3. Konkurencijos taryba priima nutarimą pažeidimo tyrimą nutraukti, jeigu:

- 1) pažeidimo tyrimo metu paaiškėja, kad teisės pažeidimo nėra;
- 2) pažeidimo tyrimo metu paaiškėja arba atsiranda šio įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje nurodytos aplinkybės.

4. Jeigu paaiškėja naujų aplinkybių, Konkurencijos taryba turi teisę priimti nutarimą nutrauktą pažeidimo tyrimą atnaujinti.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIII-2121](#), 2019-05-16, paskelbta TAR 2019-05-28, i. k. 2019-08410

9² straipsnis. Pranešimas apie pažeidimo tyrimo išvadas

Baigus pažeidimo tyrimą, proceso dalyviams ne vėliau kaip prieš 21 dieną iki bylos nagrinėjimo Konkurencijos tarybos posėdyje dienos registruotu laišku pateikiamos pažeidimo tyrimo išvados, pranešama apie bylos nagrinėjimo vietą ir laiką, nurodoma bylos nagrinėjimo tvarka (žodinis arba rašytinis procesas) ir pasiūloma ne vėliau kaip prieš 7 dienas iki bylos nagrinėjimo Konkurencijos tarybos posėdyje dienos raštu pateikti savo paaiškinimus dėl pažeidimo tyrimo išvadų.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIII-2121](#), 2019-05-16, paskelbta TAR 2019-05-28, i. k. 2019-08410

10 straipsnis. Bylų nagrinėjimas

1. Konkurencijos tarybos sprendimu byla nagrinėjama žodinio arba rašytinio proceso tvarka.

2. Bylą nagrinėjant rašytinio proceso tvarka, proceso dalyviai į posėdį nekviečiami ir bylos nagrinėjimas vyksta jiems nedalyvaujant.

3. Byla žodinio proceso tvarka nagrinėjama viešame posėdyje, kuriame dalyvauja proceso dalyviai. Kai byla nagrinėjama žodinio proceso tvarka, Konkurencijos taryba savo iniciatyva arba proceso dalyvių prašymu gali paskelbti posėdį ar jo dalį uždarą, jeigu tai būtina siekiant apsaugoti valstybės, tarnybos, profesinę arba komercinę paslaptį. Jeigu posėdyje apklausiami liudytojai, juos apklausti turi teisę ir proceso dalyviai.

4. Jeigu bylą nagrinėjant žodinio proceso tvarka proceso šalys nedalyvauja, byla gali būti nagrinėjama tik tuo atveju, kai yra duomenų, kad proceso šalims tinkamai ir laiku buvo pranešta apie bylos nagrinėjimo vietą ir laiką, ir jeigu iki bylos nagrinėjimo jos nepateikė savo neatvykimą pateisinančių dokumentų, kuriuose nurodytas neatvykimo priežastis Konkurencijos taryba pripažįsta svarbiomis. Atostogos, komandiruotė, kitoks užimtumas ir kiti panašūs atvejai nelaikomi svarbiomis priežastimis, taip pat svarbiomis priežastimis paprastai nelaikomas neatvykimas dėl ligos ir proceso šalies atstovo užimtumas kitose bylose.

5. Tinkamu pranešimu apie bylos nagrinėjimo vietą ir laiką proceso šaliai – juridiniam asmeniui laikomas pranešimas, išsiųstas registruotu laišku Juridinių asmenų registre nurodytu proceso šalies buveinės adresu, išskyrus atvejus, kai proceso šalis nurodo kitą korespondencijos įteikimo adresą, arba pranešimas, išsiųstas Juridinių asmenų registre nurodytu proceso šalies elektroninių siuntų pristatymo adresu. Jeigu proceso šalis yra fizinis asmuo, tinkamu pranešimu apie bylos nagrinėjimo vietą ir laiką laikomas pranešimas, išsiųstas registruotu laišku fizinio asmens gyvenamosios vietos adresu, išskyrus atvejus, kai fizinis asmuo nurodo kitą korespondencijos įteikimo adresą.

6. Konkurencijos taryba, išnagrinėjusi bylą, priima motyvuotą nutarimą:

1) taikyti šio įstatymo nustatytas sankcijas, jeigu nustato, kad šis įstatymas buvo pažeistas;

2) nutraukti bylą, jeigu šio įstatymo pažeidimų nenustatyta;

3) atidėti bylos nagrinėjimą ir atlikti papildomą pažeidimo tyrimą, jeigu paaiškėja arba atsiranda naujų aplinkybių, kurios yra reikšmingos šios dalies 1 ar 2 punkte nurodytam nutarimui priimti.

7. Šio straipsnio 6 dalyje nurodytame nutarime turi būti nurodyta: duomenys apie proceso dalyvius; bylos nagrinėjimo metu nustatytų aplinkybių išdėstymas ir motyvuotas jų įvertinimas; priimto nutarimo motyvai; jeigu priimamas šio straipsnio 6 dalies 1 punkte nurodytas nutarimas, – šio įstatymo straipsnis, už kurio pažeidimą taikoma atsakomybė, straipsnis, kuriame nustatyta atsakomybė už pažeidimą, nutarimo apskundimo terminas ir tvarka; jeigu priimamas šio straipsnio 6 dalies 2 punkte nurodytas nutarimas, – nutarimo apskundimo terminas ir tvarka; jeigu priimamas šio straipsnio 6 dalies 3 punkte nurodytas nutarimas, – kito Konkurencijos tarybos posėdžio data.

8. Jeigu Konkurencijos taryba priima nutarimą atidėti bylos nagrinėjimą ir atlikti papildomą pažeidimo tyrimą, papildomas pažeidimo tyrimas ir bylos nagrinėjimas atliekami šio įstatymo 7, 9 straipsniuose ir šiame straipsnyje nustatyta tvarka ir terminais.

9. Šio straipsnio 6 dalyje nurodytas nutarimas per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos Konkurencijos tarybos nustatyta tvarka paskelbiamas šios institucijos interneto svetainėje ir išsiunčiamas registruotu laišku proceso šalims. Kai Konkurencijos tarybos nutarime yra neskelbtinų duomenų (valstybės, tarnybos, profesinių, komercinių paslapčių ar asmens duomenų, kurie neskelbtini atsižvelgiant į asmens duomenų apsaugos teisės aktų reikalavimus), parengiama skelbtina nutarimo versija, iš kurios pašalinami visi neskelbtini duomenys.

10. Šio straipsnio 6 dalies 1 ir 2 punktuose nurodyti nutarimai turi būti priimti ne vėliau kaip per dvejus metus nuo pažeidimo padarymo dienos, o kai pažeidimas yra tęstinis ar trunkamasis, – nuo pažeidimo paaiškėjimo dienos.

11 straipsnis. Konkurencijos tarybos nutarimų apskundimas

Konkurencijos tarybos nutarimai, priimti pagal šio įstatymo 8 straipsnio 2 dalį, 9 straipsnio 2 dalį ir 10 straipsnio 6 dalies 1 ir 2 punktus, per 30 dienų nuo jų priėmimo dienos gali būti skundžiami teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

12 straipsnis. Sankcijos

1. Už šio įstatymo 3 straipsnio 1, 2 ir 4 dalyse nurodytus draudžiamus nesąžiningus veiksmus mažmeninės prekybos įmonėms skiriama bauda iki vieno šimto dvidešimties tūkstančių eurų. Kartu su bauda gali būti skiriamas įpareigojimas nutraukti šiame įstatyme nustatytus draudžiamus nesąžiningus veiksmus ar įpareigojimas atlikti veiksmus, atkuriančius ankstesnę padėtį ar pašalinančius pažeidimo pasekmes, įskaitant sutarties pakeitimą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2121](#), 2019-05-16, paskelbta TAR 2019-05-28, i. k. 2019-08410

2. Už Konkurencijos tarybos įgaliotų pareigūnų reikalavimų atliekant šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 1–7 punktuose nurodytus veiksmus nevykdymą mažmeninės prekybos įmonėms, tiekėjams ar kitiems asmenims skiriama bauda iki dešimties tūkstančių eurų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2121](#), 2019-05-16, paskelbta TAR 2019-05-28, i. k. 2019-08410

3. Už Konkurencijos tarybos nurodymų pateikti informaciją vykdymą ne laiku mažmeninės prekybos įmonėms, tiekėjams ar kitiems asmenims skiriama trijų šimtų eurų bauda už kiekvieną nurodymų nevykdymo dieną.

4. Už Konkurencijos tarybos įpareigojimų nutraukti draudžiamus nesąžiningus veiksmus, atlikti veiksmus, atkuriančius ankstesnę padėtį ar pašalinančius pažeidimo pasekmes, nevykdymą arba vykdymą ne laiku mažmeninės prekybos įmonėms skiriama trijų šimtų eurų bauda už kiekvieną pažeidimo vykdymo (tęsimo) dieną.

5. Konkurencijos tarybos skiriamos baudos dydis priklauso nuo pažeidimo pobūdžio, pažeidimo trukmės ir masto, atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių.

6. Skundą dėl Konkurencijos tarybos nutarimo nagrinėjantis teismas, atsižvelgdamas į atsakomybę lengvinančias ir kitas aplinkybes (dėl kurių atitinkama bauda būtų akivaizdžiai per didelė, nes neproporcinga padarytam teisės pažeidimui ir dėl to neteisinga) ir vadovaudamasis teisingumo, protingumo kriterijais, turi teisę skirti mažesnę baudą, negu šiame straipsnyje nustatytos baudos.

7. Atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma, kai mažmeninės prekybos įmonė, tiekėjas ar kitas asmuo, padaręs pažeidimą, savo noru užkirto kelią žalingoms pažeidimo pasekmėms, padėjo Konkurencijos tarybai pažeidimo tyrimo metu, atlygino nuostolius ar pašalino padarytą žalą.

8. Atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma, kai mažmeninės prekybos įmonė, tiekėjas ar kitas asmuo kliudė atlikti pažeidimo tyrimą, tęsė pažeidimą, nepaisydami įpareigojimo jį nutraukti, jeigu buvo padaryta žala arba pažeidimas padarytas pakartotinai per metus nuo šiame įstatyme nustatytos baudos paskyrimo.

9. Konkurencijos tarybos paskirta bauda į valstybės biudžetą sumokama ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo dienos, kurią šio įstatymo pažeidėjas gavo nutarimą dėl baudos skyrimo. Apskundus tokį nutarimą, bauda turi būti sumokėta ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo teismo sprendimo, kuriuo atmestas skundas, įsiteisėjimo dienos.

10. Motyvuotu šio įstatymo pažeidėjo prašymu Konkurencijos taryba turi teisę baudos ar jos dalies sumokėjimą atidėti iki šešių mėnesių, jeigu šio įstatymo pažeidėjas sumokėti baudos laiku negali dėl objektyvių priežasčių.

11. Konkurencijos tarybos nutarimas dėl baudos skyrimo yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

13 straipsnis. Administracinė atsakomybė

Asmenims už šio įstatymo pažeidimus taikoma šiame įstatyme nustatyta administracinė atsakomybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2121](#), 2019-05-16, paskelbta TAR 2019-05-28, i. k. 2019-08410

14 straipsnis. Žalos atlyginimas

1. Asmenys turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą dėl šio įstatymo pažeidimu padarytos žalos atlyginimo.

2. Žala, padaryta asmenims neteisėtais Konkurencijos tarybos ar jos pareigūnų veiksmais, atlyginama įstatymų nustatyta tvarka.

KETVIRTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimo stebėseną

Konkurencijos taryba kas dvejus metus teisės aktų nustatyta tvarka atlieka šio įstatymo įgyvendinimo stebėseną ir iki atitinkamų metų birželio 1 dienos teikia Vyriausybės paskirtai teisinio reguliavimo stebėseną koordinuojančiai institucijai dvejų metų šio įstatymo įgyvendinimo stebėsenos pažymą.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTĖ

DALIA GRYBAUSKAITĖ

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1187](#), 2014-10-07, paskelbta TAR 2014-10-17, i. k. 2014-14287

Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2204](#), 2015-12-17, paskelbta TAR 2015-12-30, i. k. 2015-21007

Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 pakeitimo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2121](#), 2019-05-16, paskelbta TAR 2019-05-28, i. k. 2019-08410

Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 3, 4, 5, 7, 8, 9, 12, 13 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9-1, 9-2 straipsniais įstatymas